

Abstrakt

Disertační práce se zabývá prostory postsocialistické Prahy, jež se vymykají hegemonii kapitalistických sociálních a prostorových vztahů a poskytují alternativní prostory pro neziskové umění a aktivity zdola využívané a provozované studenty, umělci a kreativními spolky, alternativními subkulturami či nevládními organizacemi. Autorka představuje 14 případových studií zabývajících se těmito prostory, jejichž existence je ve městě ohrožena. S odkazem na marxistickou urbánní teorii a na koncept *right to the city* (*právo na město*) kriticky zkoumá sociální struktury založené na současném socioekonomickém modelu z hlediska jejich demokratičnosti a interpretuje způsob, jímž imperativ akumulace kapitálu kombinovaný s vlivy totalitární minulosti brání rozvoji otevřené demokracie a občanské společnosti, stejně jako vytvoření pestrého, živého, progresivního a sociálně inkluzivního městského prostředí.

Empirická část disertační práce ukazuje hlavní rysy utváření a fungování alternativních prostor během měnícího se politickoekonomického kontextu a detailně popisuje alternativní prostory, které v Praze existovaly na počátku 21. století. Tyto prostory autorka diskutuje ve vztahu ke dvěma odlišným režimům, které v české společnosti existovaly před a po Sametové revoluci z roku 1989. Hodnotí tyto prostory z hlediska jejich odlišnosti od západních měst vzhledem k jejich vztahu k městskému rozvoji, gentrifikaci a vysídlování původních obyvatel; ve vztahu k městské politice v Praze a jejím oficiálním strategiím; a prizmatem postoje uživatelů prostor k prosazování svého *práva na město*.

Na základě kritického přezkoumání situace pražských alternativních prostor autorka dochází k závěru, že dogmatické pojetí neoliberálního kapitalismu nahradilo v české společnosti minulý totalitní režim novou ideologií, jež důmyslně eliminuje a marginalizuje prostory a činnosti, které negenerují ekonomický zisk. Tato skutečnost je představena jako příznak toho, že v Česku dosud nedošlo k vytvoření otevřené demokracie a tolerantní pluralitní městské společnosti. Podle autorky právě alternativní prostory mají potenciál přispět k zlepšení městského i společenského prostředí v Praze i v celém Česku.

Klíčová slova: Praha, alternativní prostory, alternativní kultura, umění, městská společnost, kreativní město, post-socialistické město, právo na město, Marxistická geografie, otevřená demokracie, neoliberální restrukturační, ekonomická krize, gentrifikace, městský rozvoj, městská politika, občanská společnost